

## Seuroista ja yhdistyksistä

Pekka Ervastian puhe 21/4 1912

(Puhe, jonka Pekka Ervast piti juhlassa sokeain talon hyväksi Bulevardi 7:ssä 1912 huhtikuun 21. päivänä.)

Kun näemme, kuinka meidän päivinämmä yhä enemmän ja enemmän ihmiset koettavat liittyä yhteen, liittyä yhteen seuroiksi, liikkeiksi, yhdistyksiksi, on luonnollinen kysymys, missä määrin tämä yhteenliittyminen, missä määrin tämä seurojen ja yhdistysten muodostaminen on omiansa kehittämään ihmistä henkisenä olentona, on omiansa tuomaan ihmistä lähemmäksi sitä veljeyden, sitä rakkauden ja totuuden päämaalia, joka on ihmiselämälle asetettu. Tämä päämäärä, tämä ihanne on sitä laatua, että melkein kaikki ihmiset vähitellen sen omaksuvat, vähitellen sen hyväksyvät. Tuskin on sitä ihmistä, joka ei myöntäisi, että jos ihmisellä on jotakin päämäärä, jos ihmiselämällä on jokin tarkoitus, pitää se olla siinä, että veljeys toteutuisi maan päällä, että totuus ja rakkaus niin täyttäisivät koko ihmiskunnan, että meidän olomme ja elämämme tämän maan päällä toteuttaisi veljeyden korkean ihanteen. Ja tämän ihanteen kannalta katsoen voimme syystä kysyä, missä määrin ihmisen kehitystä, henkistä kehitystä, missä määrin hänen kehitystään veljeysihannetta kohti auttaa tämä yhteenliittyminen seuroihin ja yhdistyksiin. On tosin sanottu ihmisestä, että hän on animal social, yhteiskunnallinen eläin tai eläin, joka etsii yhteyttä toisten samanlaisten olentojen kanssa. Sillä jos me ajattelemme ihmistä, täydellistä ihmistä, ja täydellisyyteen pyrkivää ihmistä, emme voi ajatella yksineläjää, emme voi ajatella, että ihminen, joka vetäytyisi

pois toisten seurasta, joka menisi aivan yksikseen, että hän millään tavalla toteuttaisi veljeyden ihannetta. Vaan me käsitämme asiat enemmän siltä kannalta, että jos joku ihminen todella toteuttaisi veljeyden ihanteen, jos ihminen pyrki veljeyttä kohti, veljeysihannetta kohti, niin hän ei vetäytyisi pois ihmisten luota, vaan hän koettaisi juuri ihmisten keskellä etsiä ihannetta ja toteuttaa ihannetta. Sillä veljeyttä toteuttamaan tarvitaan tietenkin useampi. Yksi ihminen ei voi mitään veljeyttä toteuttaa.

Aivan toinen kysymys on sitten, onko olemassa näkymättömiä maailmoita ja voiko ihminen vetäytyä pois fyysillisestä, näkyvästä maailmasta. Kuitenkin on olemassa yhteys ihmisten ja muiden olentojen kanssa näkymättömässä maailmassa. Se on aivan toinen kysymys. Mutta kaikkien kansojen kannalta, kaikkien maailmojen kannalta on luonnollista, että eristäytyminen on itsekkäisyyttä, jota vastoin, epäitsekkäisyys on siinä, että ihminen tahtoo pyrkiä yhteyteen toisten olentojen kanssa.

Me voimme itse asiassa nähdä, jos me tutkimme joitakuita yhdistyksiä, seuroja, liikkeitä, voimme nähdä, että kaikissa sellaisissa liikkeissä ja seuroissa on erilaisia puolia. On niin sanoaksemme muotupuolensa, on ruumiinsa, on sielu, on henki. Niin, vieläpä voimme huomata ihmisten yhdyselämästä, että muutamat tämän yhdyselämän muodot edellyttävät erityisesti ainoastaan tuota ruumiillista puolta, toiset taas sielullista, henkistä puolta. Jos ajattelemme kaikista yksinkertaisinta ihmisten yhdessäoloa, nimittäin seurustelua, vain seuraelämää ja seurustelua, silloin me voimme sanoa, että siinä näkee suorastaan fyysillistä yhtymistä, siinä ei ole mitään erityistä sielua. Ihmisten tavallisessa seuraelämässä ei ole mitään erityistä sielua, sillä sielu aina edellyttää, että on jonkinlainen sisäinen itsetietoisuus, että on jonkinlainen tarkoitus, on jonkinlainen yhteinen päämäärä. Mutta

seuraelämällä ei ole mitään semmoista. Seuraelämä on suorastaan vain sitä varten tavallisessa elämässä, että ihmiset tulevat yhteen ja saavat kokea jonkinlaista yhdystunnetta. Yksin ollessaan ihmisellä on ikävä, mutta kun hän pääsee kosketukseen toisten kanssa, niin hän saa kokea yhdystunnetta, ja samalla hän silloin saa kehittyä ja kasvaa itsekkin. Sillä hänen täytyy muuttua, jos hänellä on ikäviä tapoja, hänen täytyy vähitellen niitä muuttaa, muuten hän huomaa, että hän ei ole rakastettu seurassa. Jos hänessä on mitä hyvää tai kaunista, niin se saa puhjeta näkyviin, ja silloin me tulemme rakastetuiksi seuraelämässä. Monet ihmiset aivan asettavat oikein ihanteekseen tuon, että he olisivat niin ihania ja rakastettavia olentoja seuraelämässä. Ja meidän täytyy tunnustaa, että kasvatus, kulttuuri usein lankeaa siihen. Jos kasvatus huononee, pintapuolistuu, silloin se tavallisesti lankee siihen, että pidetään silmällä ainoastaan tuota ulkonaista hienoutta, ainoastaan tuota ulkonaista muotoa ja kauneutta ja sulavuutta, että kunhan seuraelämässä vain tulee hyvin toimeen ja osaa olla mahdollisimman helposti, kauniisti, ihanasti. Silloin se ihminen on melkein lähellä täydellisyyden ihannetta. Siihenhän kulttuuri usein tahtoo vajota.

Mutta me ymmärrämme, kun katselemme asiaa oikein puolueettomasti, että seuraelämä on ainoastaan fyysillinen aste. Mutta semmoinen ihminen, jonka sisässä herää jo sielullinen elämä, joka rupeaa etsimään tarkoitusta, syytä, järkeä, henkeä ja sielua joka paikassa, häntä ei tyydytä seuraelämä. Me voimme aivan huomata, että semmoista ihmistä ei tyydytä paljas seuraelämä, että se on monen, monen kokemus, vaan hän huomaa, että seuraelämä semmoisenaan on erinomaisen tyhjää. Mitä siellä keskustellaan? Joutavia asioita. Mitä siellä tehdään? Kulutetaan aikaa. Seuraelämä semmoisenaan ei häntä tyydytä. Hän ajattelee: eikö ihmiset voisi tulla yhteen jotakin tarkoitusta varten? Eivätkö he voisi tulla yhteen

keskustelemaan jostakin tärkeästä asiasta tai muuten puuhaamaan jotakin yhteistä harrastusta? Ja tämän takia, että muutamissa ihmisissä on aina sielukin hereillä, semmoinen sisäinen harrastuskin hereillä, tämän takia perustetaan sitten elämässä, yhteiskunnassa kaikenlaisia seuroja, kaikenlaisia yhdistyksiä erilaisine tarkoituksineen. Niillä on aina silloin jokin vakavampi pohja. Yhdistys on olemassa sitä varten, että on olemassa yhteinen tarkoitus, jota ajetaan takaa. Jos me katselemme erilaisia yhdistyksiä, niin huomaa, että niillä on kaikilla tämmöinen sielullinen, sisäinen tarkoitus, vaikka se voi olla erilaatuinen. Ja sitä myöten kuin tuo tarkoitus on niin sanoaksemme epätsekäs, ylevä, sitä myöten se taas sitten kasvattaa niitä jäseniä, jotka ovat yhdistyksessä tai seurassa. Ottakaamme esimerkiksi sosialistinen seura, kaikenlaiset tuommoiset sosialistiset, sosialidemokraattiset tai kaikenlaiset semmoiset yhdistykset, heillä on tarkoin määrätty päämäärä. Jos me katselemme todellisuutta tänä päivänä, niin huomaa, että useimmissa sosialistisissa seuroissa on tarkoitus myöskin, että työväestä liittyy yhteen ja samalla erottautuu niin sanotusta yläluokasta. Me voimme huomata, että monissa tuommoisissa sosialistisissa seuroissa on tuommainen pieni vihamielisyys, kuinka sanoisin – en tahtoisikään käyttää liian karkeata sanaa, mutta jonkinlainen tuommainen pieni epäluulo tai pieni eristymisen tunne, paremmin sanoen, niin kutsuttua yläluokkaa kohtaan. Me voimme huomata, että on semmoinen sielullinen tarkoitus, semmoinen henki päässyt siihen seuraan, ja sentähden silloin se tarttuu myöskin kaikkiin jäseniin. Se tarttuu silloin seuran, yhdistyksen kaikkiin jäseniin, niin että heihin kaikkiin tulee tuommainen henki. He kyllä tuntevat yhteyttä keskenään. He kyllä tuntevat, että he lähestyvät yhteisesti veljeyttä, että he keskenään tahtoisivat olla veljiä. Mutta samalla he tuntevat, että seisovat vähäsen erillään jostakin toisesta yhteiskuntaluokasta. He eivät koeta toteuttaa

sitä suurta yleistä veljeyttä, vaan he eristäytyvät muutamista ihmistä ja keskenään muodostavat jonkinlaisen yhdistyksen. Tämän hengen me voimme huomata monissa tuommoisissa sosialistisissa yhdistyksissä, ja se henki, niinkuin sanottu, vaikuttaa myöskin niihin yksilöihin, jotka niihin liittyvät ja kasvattaa heitä sillä tavalla.

Jos otamme taas toisen tuommoisen yhdistyksen, ottakaamme jonkin uskonnollisen lahkon, niin huomaa siinä aivan saman ilmiön. Heilläkin on yhteinen tarkoitus, lahkollakin on jokin yhteinen päämäärä. He tahtovat olla samanlaisessa asemassa niin kutsutun Jumalan edessä. Heillä on jonkinlainen käsitys elämän todellisuudesta, elämän hengestä, Jumalasta, joka on kaiken takana, jonka edessä me kaikki ihmiset seisomme ja he tahtovat sitten olla määrättyssä suhteessa tähän Jumalaan. Luulevat tietysti, että he ovat paremmassa suhteessa. Juuri heidän seurassaan, juuri heidän yhdistyksessään on paras suhde olemassa Jumalaan. Sentähden he taas erottautuvat hieman toisista ihmisistä, jotka ovat heidän piirinsä, heidän lahkonsa, heidän kirkkonsa ulkopuolella. He ovat niitä pelastettuja, niitä, joita Jumala etsii, niitä kukaties valittuja, mutta toiset ovat vähän, kukaties, ulkopuolella. Niin että semmoinen eristäytymisen henki aina viedään lahkoonkin, vaikka ne ihmiset siellä keskenään voivat harrastaa mitä suurinta veljeyttä, suurinta hyvyttä, suurinta rehellisyyttä. Ne ihmiset voivat olla erinomaisen hyviä ja jaloja ihmisiä siinä, yhtä hyviä kuin jossakin sosialistisessa seurassa, semmoisenaan. Mutta yksi puoli heidän sieluelämässään on tuommainen pieni eristäytymisen tunne, elleivät hekin yksilöinä ole osanneet nousta sen yli. Jos he vain ovat samassa hengessä kuin se henki, mikä heidän lahkossaan vallitsee, niin he ovat pikkuisen eristäytyneet muista ihmisistä, jotka ovat ulkopuolella sitä erityistä lahkoa, sitä erityistä kirkkokuntaa, ja tuntevat, että he yhdessä keskenään muodostavat semmoisen

erityisen joukon, joka omalla tavallaan ja parhaimmalla tavalla seisoo Jumalan silmien edessä.

Nämä tämmöiset ilmiöt voimme huomata ihan joka paikassa elämässä, ja jokainen on tehnyt semmoisen kokemuksen. Moni on myös tehnyt sen kokemuksen, että hän, oltuaan tuommoisessa seurassa, oltuaan jonkinlaisessa semmoisessa seurassa, olkoon se seura toista tai toista laatua, kun se vain on, kun siinä vain on vallinnut tuommoinen henki, joka pikkuisen eristää sen seuran jäsenet muista ihmisistä, on voinut huomata, että hän ei tunne itseään enää tyydytyksi. Hän kaippaa jotakin muuta. Se on aivankuin se sielu, se liike, mikä on tuossa yhdistyksessä, kuin se ei enää häntä tyydyttäisi. Hän aivankuin asettuu hieman sen ulkopuolelle ja kysyy itseltään: onko tämä kaikista korkein, onkohan tämä kaikista paras, onko tämä se ratkaisu, joka lopullisesti vie veljeyteen. Moni ihminen, ollessaan jossakin lahkossa monta vuotta, aivankuin väkisten alkaa huomata, että tuossa lahkossa on paljon sellaisia piirteitä, jotka tekevät hänet vähitellen kylmäksi, jotka tekevät hänet kylmäksi sille lahkolle, sille maailmankatsomukselle, hän ei tunne olevansa oikein enää aivan itse kokonaan siinä mukana. Se on aivankuin elämän kokemukset pakottaisivat häntä hieman ulos. Hän huomaa, että on niitä ihmisiä muuallakin, eihän niitä ihmisiä ole vain tuossa minun omassa seurassani, niitä on muuallakin kukaties. Hän saattaa huomata, että on parempia ihmisiä ulkopuolella tuota yhdistystä, parempia ihmisiä, rehellisempiä ihmisiä. Ehkä hän huomaa, että on ihmisiä, jotka vähemmän kerskaavat, jotka vähemmän luulevat itsestään, he eivät ollenkaan luule itsestään, että he ovat millään tavalla otollisia Jumalan edessä; he eivät ollenkaan luule itsestään, että he ovat mitään erityisiä sosialistisen tai jonkin muun aatteen kannattajia, vaan he huomaavat, että he ihmisinä, suorastaan vain yksilöinä, ihmisinä, että he ovat vähän parempia, he ovat rehellisempiä,

he ovat vaatimattomampia, epäitsekämpiä, veljellisempiä. Ja silloin kun ihminen elämässä tekee tällöisen kokemuksen, silloin hän alkaa ajatella: kuinkahan on sen minun maailmankatsomukseni laita, kuinka se on sen minun oman seurani ja yhdistykseni laita? Ja silloin hän kylmenee sille omalle seuralleen, sille omalle maailmankatsomukselleen. Hän alkaa kaivata jotakin toista, jotakin korkeampaa. Häntä ei tyydytä enää ainoastaan se sieluelämä, mikä on seuroissa ja yhdistyksissä. Hän alkaa kaivata henkeä, hengen elämää. Ja hän voi silloin kysyä itseltään, että onko ollenkaan olemassa mitään semmoista seuraa, jolla olisi hengen elämää? Vai minkälainen se hengen elämä on? Vai onko se hengen elämä vain yksilöllistä laatua? Kukaties hän ensin huomaa sen, että hengen elämä on yksilöllistä laatua, että hengen elämä alkaa silloin, kun ihminen niin yksilöityy, kun ihminen tulee niin itsenäiseksi, että hän huomaa, ei oikeastaan kuuluvansa mihinkään erityiseen ryhmään, ei oikeastaan kuuluvansa mihinkään erityiseen seuraan, lakoon, kirkkoon, vaan yksinomaan suureen ihmiskuntaan, luontoon, maailmankaikkeuteen. Hän tulee tähän kohtaan, hän huomaa tämän, että vasta silloin alkaa hengen elämä ihmisessä, kun hän yksilöityy niin, että hän tuntee näin, huomaa olevansa maailmankaikkeuden kansalainen, osa luonnosta, osa ihmiskunnasta. Silloin hän ensin tulee aivan ulkopuolelle kaikkia yhdistyksiä ja seuroja; hän hengessään joutuu aivan kaikkien ulkopuolelle. Sitten hän ehkä kysyy itseltään: mutta onko olemassa ja voiko olla olemassa mitään semmoista seuraa, mitään semmoista yhdistystä, liikettä, joka jonkin verran toteuttaisi hengen elämää. Ehkä hän tutustuu silloin teosofiaan, ehkä hän tutustuu Teosofiseen Seuraan. Jos hän silloin saa oikean käsityksen – ja miksei hän sitä saisi – saa oikean käsityksen teosofiasta, teosofisesta maailmankatsomuksesta ja Teosofisen Seuran asemasta

maailmassa, silloin hän huomaa, että Teosofinen Seura on se, jota hän kaipaa hengessään, sentähden, että siinä seurassa ei ole mitään tuommoisia määräyksiä, ei mitään uskonkappaleita, ei mitään dogmeja, ei mitään sitoumuksia, ei mitään, joka häntä sitoisi. Se sanoo vain, se Seura: yleinen veljeys on olemassa, luonnossa vallitsee jo yleisen veljeyden aate, elämä salassa. Me kyllä emme toteuta sitä, mutta se on luonnon tosiasia. Me olemme kaikki veljiä, me olemme kaikki keskenämme aivankuin suuren elämän lapsia. Ja koska me emme osaa sitä vielä toteuttaa, on velvollisuutemme etsiä sitä totuutta, etsiä sitä elämää, joka auttaisi meitä toteuttamaan veljeyttä.

Tämä on Teosofisen Seuran ohjelma, hän huomaa. Ja hän huomaa, että Teosofinen Seura on oleva sellainen. Missä määrin sitten Teosofisen Seuran jäsenet ja Teosofinen Seura kokonaisuutena maailmassa, missä määrin se toteuttaa sitä ihannetta, se on toinen kysymys. Se onkin ihanne sitä laatua, että sitä ei oikeastaan yhdessä voi toteuttaa, vaan ihanne on semmoinen, että se asettaa vaatimuksia jokaiselle yksilölle. Jokaisen yksilön, jokaisen sen Seuran jäsenen pitää koettaa toteuttaa sitä ihannetta, pitää koettaa toteuttaa sitä ihannetta, että hän on ihminen toisten ihmisten joukossa, että hän on totuudenetsijä, että hän on Jumalan etsijä. Hän ei ole Jumalan kieltäjä, hän ei ole täydellisen veljeyden toteuttaja. Jos jossakin sosialistisessa seurassa luullaan, että voidaan toteuttaa veljeyttä, jos jossakin lahkossa luullaan: me olemme erityisessä suhteessa Jumalaan, me tiedämme kaikki Jumalasta, me voimme pelastaa itsemme ja toiset, niin hän huomaa, että se kaikki on harhaa, se on semmoista erehdystä. Hän tietää vain, että hän on ihminen. Hän tietää vain, että hän on yksi miljoonista, ja hän tietää, että hän ei ole ratkaissut elämän kaikkia arvoituksia. Ja silloin hän tietää, että hän ei ole millään tavalla Jumalan ilmentäjä; hän tietää, että hän ei ole missään erityisessä suhteessa Jumalaan, joka tekisi, että Jumala



erityisesti olisi häntä suosinut ja ilmoittanut hänelle kaikkea viisautta. Hän tietää sen. Hän tietää, että hän on yksi ihminen monista, että hänen pitää etsiä niinkuin kaikkien toisten pitää etsiä, että jumalallinen elämä on joka paikassa, että jumalallinen elämä on kyllä hänessäkin, mutta että se jumalallinen elämä on hänessä kasvava, kasvava vähitellen, että kaikki ihmiset ovat siinä asemassa, että he kulkevat totuuden päämaalia kohti.

Niin, tällaiset vaatimukset asettaa Teosofinen Seura kaikille jäsenilleen. Jokainen jäsen Teosofisessa Seurassa on siinä asemassa, että hänen pitää itse yksilönä ymmärtää nämä, ymmärtää oma asemansa. Ja silloin kun hän näin ymmärtää oman asemansa elämässä ja koettaa sitä niin paljon kuin mahdollista toteuttaa, toteuttaa sillä tavalla, että hän muistaa aina, että hän on yksi ihminen miljoonista ja yksi totuudenetsijä, silloin hän ja hänen kanssaan muut yksilöt Teosofisessa Seurassa toteuttavat sen Seuran ihannetta. Silloin voimme sanoa, että Teosofinen Seura elää oman ohjelmansa mukaisesti, elää sen hengen mukaisesti, mikä siinä on.

Ja me voimme huomata, että Teosofisessa Seurassa ei ole ainoastaan tuommoinen ulkonainen ruumis. Monet ihmiset siihen kuuluvat ja ne ihmiset voivat tulla yhteen, että siinä seurassa ei ole ainoastaan olemassa sielu, että on olemassa jokin semmoinen yhteinen tarkoitus, mitä varten he työtä tekevät, niinkuin Teosofisella Seurallakin pitää olla semmoinen yhteinen sielu, semmoinen tarkoitus. Me olemme Seurana sitä varten täällä Suomessa esimerkiksi, että me tahtoisimme valistaa Suomen kansaa, että me levittäisimme Suomen kansalle sitä teosofista maailmankatsomusta. Teosofinen Seura ei ole ainoastaan sitäkään sielua, Teosofinen Seura on myöskin semmoinen henkinen Seura. Siinä on semmoinen henki siinä Teosofisessa Seurassa, joka vapauttaa jokaisen ihmisen, joka ei sido heitä mihinkään, vaan joka heidät vapauttaa, irroittaa

kaikki siteet, ja niin sinä olet sitä mitä sinä olet. Sinä olet ihminen ja kuljet totuuden luvattua maata kohti, sinä kuljet Jumalaa kohti.

Sillä tavalla pitäisi olla ja on Teosofisessa Seurassa. Ja kun me ajattelemme täten, mitenkä yhdistykset ja seurat maailmassa vaikuttavat niihin yksilöihin, jotka niihin liittyvät, niin me huomaamme että kaikilla semmoisilla yhdistyksillä ja seuraelämällä on merkityksensä. Sillä on suuri tarkoituksensa. Seuraelämällä semmoisenaan on jo tarkoituksensa. Korkeampi tarkoitus kuin paljaalla seuraelämällä on kaikilla yhdistyksillä ja seuroilla, joilla on jokin sisäinen, yhteinen päämäärä. Kaikista korkein on semmoinen seura, jolla on myös, paitsi ruumista ja sielua, jolla on henki. Se seura, jolla on henki, se vaikuttaa kaikista kasvattavimmin jäseniinsä. Semmoinen seura pitäisi olla Teosofinen Seura.